

PATVIRTINTA

Trakų r. vaikų lopšelis – darželis
direktorės 2017 m. rugsėjo 01 d.
įsakymu Nr. V-16b

TRAKŲ R. PALUKNIO VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSO PASKIRTIS

Šis Mokytojų etikos kodeksas (toliau - MEK) apibrėžia pagrindines profesinės etikos normas, reguliuojančias mokytojų ir jų ugdytinių bei kitų švietimo įstaigos bendruomenės narių santykius;

Saugančias jų žmogiškąją vertę bei orumą;

Palaikančias pedagogų profesinės veiklos kokybę bei profesijos garbę;

Kuriamas pasitikėjimu, atsakomybe ir teisingumu;

Mokytojų etikos kodekso normomis vadovaujasi Lietuvos Respublikos pedagogai bei visi su vaikais arba jaunimu dirbantys ugdymo įstaigų darbuotojai.

MOKYTOJŲ ETIKOS PRINCIPAI

Mokytojų etikos normos apibrėžiamos remiantis: bendražmogiškomis dorovės normomis; demokratinėmis Lietuvos mokyklos tradicijomis; Lietuvos Respublikos konstitucinėmis nuostatomis bei įstatymiais aktais; žmogaus bei vaiko teisių nuostatomis.

MEK normų pagrindą sudaro šie pagrindiniai principai: žmogiškumas, teisingumas, profesionalumas, atsakomybė, tolerancija, demokratiškumas, partnerystė ir solidarumas.

PAGRINDINĖS NORMOS

1. Mokytojo asmenybė

- 1.1 Mokytojo profesinė etika reikalauja pašaukimo, atsidavimo savo darbui ir atsakomybės jausmo atliekant savo priedermes.
- 1.2 Mokytojas yra reiklus sau ir siekiantis tobulėti. Jam būdinga savistaba, savitvarda ir savęs ugdymas.
- 1.3 Mokytojui būtinas nuolatinis atsinaujinimas. Jis rūpinasi savo išsilavinimu, kvalifikacijos tobulinimu ir ieško geresnių darbo būdų.

2. Atsakomybė

- 2.1 Mokytojas atsako už jam patikėto pedagoginio darbo - ugdymo - kokybę ir rezultatus.
- 2.2 Mokytojas yra atsakingas už jo priežiūrai patiktų vaikų fizinę, intelektinę, emocinę ir dvasinę apsaugą.
- 2.3 Mokytojas yra atsakingas už administracijos jam pavestas funkcijas bei patikėtus resursus.

3. Autoritetas, garbė, reputacija

- 3.1 Savo elgesiu mokytojas palaiko ir saugo istoriškai susiklėsčiusią mokytojo profesijos garbę.
- 3.2 Mokytojas perteikia tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai, pagal išgales dalyvauja kultūros plėtros procesuose. Jis negali užsiimti kontrkultūrine veikla nei dirbdamas savo tiesioginį darbą, nei už ugdymo įstaigos ribų.
- 3.3 Bendraudamas su ugdytiniais ir visais kitais atvejais mokytojas yra pagarbus, mandagus ir korektiškas. Jis žino kiekvienai situacijai tinkamas etiketo normas ir jų laikosi.
- 3.4 Mokytojo autoritetas grindžiamas kompetencija, teisingumu. Mokytojas nekuria savo autoriteto nekorektiškais būdais ir nepiktinaudžiauja juo.
- 3.5 Mokytojas auklėja savo teigiamu pavyzdžiu. Jis vengia moralizavimo, neskuba teisti ir nereikalauja iš kitų to, ko pats nepajėgia laikytis.
- 3.6 Mokytojas turi teisę į asmeninio gyvenimo privatumą, tačiau jo pasirinktas gyvenimo būdas neturėtų menkinti profesijos prestižo, iškreipti santykių su ugdytiniais bei kolegomis ar trukdyti atlikti profesines pareigas. Girtavimas ir piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis nesuderinamas su mokytojo profesija.
- 3.7 Mokytojas saugo savo profesiją.

4. Santykiai su kitais asmenimis

4.1 Mokytojo bendravimas su ugdytiniais

- 4.1.1. Mokytojas pats pasirenka sau tinkamą bendravimo su ugdytiniais stilių, kurio pamatas - abipusė pagarba.
- 4.1.2. Mokytojas visų pirma yra reiklus sau. Mokytojo reiklumas ugdytiniui yra pozityvus ir gerai motyvuotas. Mokytojas niekad neturėtų prarasti saiko ir savitvardos.
- 4.1.3. Mokytojas pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius ugdytinių bruožus ir tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendrauti ir padėti kitiems.
- 4.1.4. Vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, mokytojas siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją.
- 4.1.5. Mokytojas yra nešališkas, vienodai geranoriškas ir prielankus visiems mokiniams. Paskelbęs nepagrįstai menkinančius ugdytinį vertinamuosius sprendimus, mokytojas stengiasi nedelsdamas ištaisyti savo klaidą.
- 4.1.6. Vertindamas vaikų pasiekimus, mokytojas siekia objektyvumo ir teisingumo.
- 4.1.7. Mokytojas nuolat rūpinasi savo kalbos ir bendravimo kultūra. Jo kalboje nėra keiksmažodžių, vulgarybių, šiurkščių, žeidžiančių frazių.
- 4.1.8. Mokytojas elgiasi diskretiškai. Mokytojui neleistina kitiems asmenims perduoti ugdytinio jam asmeniškai patikėtą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejais.
- 4.1.9. Mokytojas nepiktinaudžiauja savo padėtimi. Jis negali išnaudoti ugdytinių, reikalauti, kad šie jam teiktų kokias nors paslaugas ar patarnavimus.
- 4.1.10. Jeigu mokytojas verčiasi privačia praktika, atlyginimo už darbą sąlygos turi būti aptartos darbo pradžioje ir patvirtintos sutartimi.
- 4.1.11. Mokytojas yra tolerantiškas ugdytinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms. Jis neturi teisės naudoti indoktrinaciją, primesdamas ugdytiniams savo pažiūras.

4.2. Mokytojų bendravimas

- 4.2.1. Mokytojų tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumu, partneryste ir pagarba. Mokytojas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Ugdytinių ar kitų asmenų akivaizdoje jis nežemina kolegų.

- 4.2.2. Mokytojai vengia nepagristų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesutarimams, siekia konstruktyviai juos įveikti.
- 4.2.3. Tos pačios įstaigos mokytojai vengia konkurencijos, trikdančios jų partnerystę atliekant bendrą darbą. Mokytojus sieja vienas kito palaikymas, pagalba, atvirumas ir pasitikėjimas.
- 4.2.4. Mokytojo priedermė ir teisė vertinti kolegų ir administracijos darbą. Už kritiką persekioti mokytoją griežtai draudžiama. Kritika pirmiausia turėtų būti vidinė, t.y. sakoma darželyje-mokykloje mokytojams, o ne už mokyklos ribų. Išsakyti ją reikėtų akis į akį, o ne už akių. Lopšelyje-darželyje neturėtų būti vietos apkalboms.
- 4.2.5. Kritiką reikia išviešinti tik tuo atveju, jeigu į ją visai nereaguojama, prasideda administracijos persekiojimai arba išryškėja nusikalstami veiksmai.
- 4.2.6. Kritika, skiriama kolegų arba administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų. Ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška. Svarbiausios pedagoginio gyvenimo problemos svarstomos ir sprendimai priimami atvirose ir laisvose mokytojų diskusijose.
- 4.2.7. Mokytojai nedangsto vieni kitų klaidų bei nusižengimų.

4.3 Santykiai su administracija

- 4.3.1. Lopšelis – darželis remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais
- 4.3.2. Lopšelyje– darželyje puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti. Už tokios atmosferos palaikymą yra atsakingas lopšelio – darželio vadovas.
- 4.3.3. Lopšelio – darželio administracija toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų, skonių ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti nuomonėmis, tartis ir susitarti. Skirtingi mokytojų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems mokytojams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus.
- 4.3.4. Mokytojai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu mokytoju grindžiami lygiateisiškumo principu.
- 4.3.5. Administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį mokytojo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais.
- 4.3.6. Lopšelio – darželio vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais mokytojų nuopelnais, faktais ir nešališki. Pretendentai aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti parenkami ir paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniško artimumo ar paklusnumo administracijos vadovui.
- 4.3.7. Mokytojai turi teisę gauti iš administracijos informaciją, svarbią jų įstaigos darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos mokytojo karjerai ir darbo kokybei. Mokytojų bendruomenei svarbūs sprendimai įstaigoje priimami ir skelbiami remiantis viešumo bei dalyvavimo principais.
- 4.3.8. Lopšelis – darželis brangina savo reputaciją. Jeigu joje išaiškėja mokytojų bei atsakingų administracijos darbuotojų nusikaltimai bei šiurkštūs profesinės etikos pažeidimai, tas mokytojas ar atsakingas administracijos darbuotojas privalo atsistatydinti.

4.4. Santykiai su mokinių tėvais ir globėjais

- 4.4.1. Mokytojas konsultuoja tėvus bei globėjus sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus.
- 4.4.2. Mokytojas saugo vaikų patikėtą nuomonę apie savo tėvus arba globėjus, o tėvų arba globėjų - apie vaikus. Perduoti tokią nuomonę kitai pusei galima tik gavus tą nuomonę patikėjusio asmens sutikimą.

- 4.4.3. Mokytojai pagarbiai ir geranoriškai bendrauja su mokinių tėvais. Jie neskatina mokinių bei ugdytinių tėvų tarybų, kad jos kokiomis nors progomis organizuotų jiems vaišes, pasveikinimus.
- 4.4.4. Mokytojų santykiai su tėvais neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui.
- 4.4.5. Mokytojų santykiams su ugdytiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų bei globėjų parama mokyklai ar kitai ugdymo įstaigai.

4.5 Santykiai su visuomene

- 4.5.1. Mokytojas yra ne tik vaikų mokytojas, lavintojas ir auklėtojas, bet ir visuomenės švietėjas, kultūros vertybių saugotojas, padorus ir išsilavinęs žmogus.
- 4.5.2. Mokytojas stengiasi prisidėti prie visuomenės santarvės. Ne tik privačiame, bet ir viešajame gyvenime mokytojas vengia vaidų, konfliktų, kivirčų. Jis labiau už kitus yra pasirengęs numatyti ir įveikti problemas, nesutarimus, žino jų sprendimo būdus.
- 4.5.3. Mokytojas gerai supranta ir vykdo savo pilietines pareigas ir socialinį vaidmenį. Jis vengia pabrėžto išskirtinumo, tačiau taip pat nėra linkęs konformistiškai nusileisti iki bet kokios aplinkos ir su ja susitapatinti.

5. Akademinė ir žodžio laisvė

- 5.1. Mokytojas turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais.
- 5.2. Atrinkdamas ir perteikdamas informaciją mokiniams, mokytojas laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padorumo principų. Informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės.
- 5.3. Mokytojas gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami, profesiniu požiūriu atsakingi bei padorūs.
- 5.4. Mokytojas turi teisę viešai (raštu ar žodžiu) reikšti savo nuomonę apie mokyklos, vietos ar valstybinę švietimo politiką bei švietimo dalyvių veiksmus, tačiau jo teiginiai negali būti tendencingai netikslūs, piktavališki ir įžeidūs.
- 5.5. Mokytojas neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams lopšelio – darželio reikalams.

6. Informacijos ir resursų naudojimas

- 6.1 Mokytojas ir administracijos darbuotojai taupiai ir pagrįstai naudoja materialinius ir kitus resursus. Lopšelio – darželio (patalpų, baldų, telefono, fakso, kompiuterių, tekstų dauginimo aparatų, kitų įrengimų, įrankių ir medžiagų) bei darbo laiko nenaudoja savo asmeniniams reikalams. Kokiais atvejais yra leistinos naudojimosi daiktais ir laiku išimtys, turėtų nustatyti įstaigos turto apsaugos taisyklės.

7. Asmeniniai interesai ir nusišalinimas

- 7.1 Mokytojas ir lopšelio – darželio vadovas yra objektyvus ir nesavanaudiškas. Jo tarnybinių sprendimų nelemia jo paties, jo šeimos narių, giminių ar draugų asmeniniai interesai.
- 7.2 Jei mokytojas dalyvauja taryboje, komisijoje ar kitoje darbo grupėje, turinčioje priimti sprendimus, kurių rezultatais jis pats yra asmeniškai suinteresuotas ir dėl to negali būti bešališkas, apie tai jis praneša svarstyme dalyvaujantiems asmenims ir nusišalina nuo balsavimo ar kitokio sprendimų priėmimo.
- 7.3 Mokytojas neatstovauja savo įstaigai kokioje nors byloje su kita įstaiga, įmone ar fiziniiais asmenimis, jeigu su šiais bylos partneriais jis turi kokių nors privačių interesų ar sąskaitų ir gali būti asmeniškai suinteresuotas vienokia ar kitokia tos bylos baigtimi. Apie savo suinteresuotumą jis praneša administracijos vadovui ir bylą svarstantiems asmenims.

8. Dovanos ir parama mokyklai

- 8.1. Mokytojas yra sąžiningas ir griežtai laikosi įstatymų. Su mokytojo profesine etika nesuderinamas nei kyšio ėmimas, nei jo davimas.
- 8.2. Mokytojas, matydamas jam reikiamą mokinių, jų tėvų arba globėjų pagarbą ir norą parodyti jam padėką, tam tikromis progomis gali priimti jų dovanas.
- 8.3. Mokytojas gali priimti tik tokias dovanas, kurios yra (1) teikiamos visiškai savanoriškai, (2) neturi ir negali turėti papirkimo intencijos ir (3) yra pakankamai kuklios, t.y. pačių vaikų ar jų tėvų padaryti daiktai, sukurti kūriniai, gėlės, saldumynai, suvenyrai ar kiti nebrangūs pirkiniai.
- 8.4. Lopšelio – darželio vadovas ar mokytojas gali priimti bet kokią nesavanaudišką vaikų tėvų paramą, skirtą darželiui-mokyklai. Apie tokios paramos suteikimą turi būti informuota visuomenė ir už ją pareikšta vieša padėka.

9. Priėmimas į darbą ir paaukštinimas pareigose

- 9.1. Lopšelio – darželio administracijos vadovas, priimdamas į darbą ar paaukštindamas darbuotojus pareigose, yra bešališkas. Jis negali savo šeimos nario ar giminės skirti savo pavaduotoju, kokio nors padalinio vadovu ar teikti kokių nors kitokių privilegijų.
- 9.2. Mokytojas negali daryti spaudimo administracijai, kad įstaigoje, kurioje jis pats dirba, būtų priimtas į darbą ar paaukštintas pareigose jo šeimos narys, giminė arba artimas draugas. Svarstant tokį klausimą pedagogų posėdyje, priimant sprendimą jis turėtų nedalyvauti.
- 9.3. Imti atlyginimą bet kokia forma už priėmimą į darbą, kvalifikacinės kategorijos pakėlimą, paaukštinimą pareigose ir pan. yra neleistina.

PRIIMTA

Lopšelio – darželio mokytojų tarybos
2012 m. sausio 20 d.
posėdžio nutarimu
(protokolas Nr. MT-5)